

Het Tijdschrift in 2023

H.L. Van

Het afgelopen jaar heeft zich vooral gekenmerkt door toenemende zorgen. Primair uiteraard door de oorlog in Oekraïne en de cascade aan vervolgconsequenties. In Nederland en Vlaanderen komt dat voor de een wat harder aan dan voor de ander, maar juist veel van onze patiënten hebben weinig buffer om maatschappelijke tegenslagen op te vangen en dat klinkt door in de spreekkamer. Daarnaast voelen we steeds indringender het tekort aan huisvesting en de klimaatveranderingen. Ook dat klinkt door in ons werk.

Bij al deze ontwikkelingen zijn er onbeantwoorde vragen over de wijze van aansturing en uitvoering op overheidsniveau. Dat maakt onzeker en dat kunnen we ook ervaren in de ggz in Nederland. Een nieuw bekostigingssysteem werd ingevoerd om de administratieve last te beteugelen en de zorg voor complexe patiënten te verbeteren. Het heeft averechts uitgewerkt en leidt ertoe dat veel instellingen alle focus hebben op het op peil brengen van de 'productie' om de inkomsten te garanderen in plaats van op het vernieuwen of verbeteren van zorg. In het Tijdschrift is overigens reeds in een vroeg stadium gewaarschuwd voor de averechtse gevolgen van dit financieringssysteem¹ en dit jaar is dat nog eens opnieuw gedaan.^{2,3} Een van de doelstellingen van het Tijdschrift is om vanuit nuchtere analyses van data argumenten te bieden die hun rol spelen op beleidstafels. Hopelijk is dat hier ook het geval.

Mooie dingen

Het maakt ook dat we soms de opwekkende ontwikkelingen vergeten. En die zijn er zeker, op alle niveaus. Nog steeds starten jaarlijks zo'n 200 jonge artsen in onze landen met overtuiging en passie de opleiding tot psychiater. Het is inspirerend om te zien hoe TOPGGz-afdelingen erin slagen de zorg voor vele doelgroepen te verbeteren door nadruk op wetenschappelijk onderzoek met betekenisvolle uitkomsten voor de dagelijkse praktijk.

En soms moeten we naar buiten om te zien wat er kan. Een voorbeeld uit Amsterdam Nieuw-West is De Groene Kans. Begonnen als een klein initiatief om door delen

verspilling van eten tegen te gaan werd het een veilige en gelijkwaardige ontmoetingsplek voor mensen 'met wind tegen en met wind mee' zoals zij dat noemen. Bijzonder hoe zij uitgaan van vertrouwen en daarmee regelgeving of bureaucratie buiten weten te houden. Zie <https://degroenekans.nl/>. En zo zijn er veel mooie initiatieven, zeker ook in uw buurt. Zoek het op en laat u er door voeden.

Wat kunt u verwachten in 2023?

Zoals u gemerkt heeft hebben we het aantal nummers teruggebracht van 12 naar 10 per jaar. Door de aangepaste lay-out kunnen we wel vrijwel hetzelfde aantal artikelen blijven publiceren. Daarnaast is de website vernieuwd en kunnen we makkelijker online supplementen toevoegen. De naam van de rubriek Nederlands-Vlaams Toponderzoek is veranderd in Impactvol Nederlands-Vlaams Onderzoek.

De auteursrichtlijnen zijn geüpdatet en er is een checklist opgesteld voor de verschillende soorten artikelen zodat auteurs preciezer weten wat de bedoeling is. Onderdeel daarvan is de medisch-ethische toetsing. In lijn met de landelijke ontwikkelingen vereisen we ook bij cohortstudies en dossierdata een verklaring hoe de toestemming is geregeld. Bij voorkeur op basis van een METC-toestemming of een verklaring van niet WMO-plichtig zijn, dan wel een traceerbare research-commissie die dit heeft beoordeeld.

Inhoudelijk liggen er twee themanummers in het verschiet: in maart over taal en psychiatrie en in het najaar over neuronale netwerken. Voorts kunt u in deze 65ste jaargang artikelen verwachten over een breed spectrum aan onderwerpen zoals: effecten van gedeelde besluitvorming, foetaal alcohol spectrumstoornis, de geschiedenis van lithium, antipsychoticabehandeling bij vrouwen, en persisterende subjectieve geheugenklachten.

Samenstelling redactie

Dit jaar namen we afscheid van Didi Rhebergen, plv. opleider psychiatrie bij GGZ Centraal en onderzoeker bij Amsterdam UMC. Zij deed vele reviews, niet alleen

AUTEUR

Rien Van, psychiater, opleider psychiatrie, Arkin, directeur behandelzaken, NPI, onderdeel van Arkin, Amsterdam, en hoofdredacteur *Tijdschrift voor Psychiatrie*.

Correspondentie

Dr. Rien Van (rien.van@arkin.nl).

Geen strijdige belangen meegedeeld.

op haar expertisegebied van de ouderenpsychiatrie. Onder meer pleitte zij voor het grote belang als psychiater somatisch arts te blijven gezien de hoge risico's op lichamelijke ziekten bij onze patiënten. Ook stelde zij de gevolgen van ondervertegenwoordiging van de ouderen in onderzoek aan de kaak en liet zij in haar redactioneel uit 2020 zien hoe regelgekte het werk van onderzoekers domineert.⁴⁻⁶

Livia De Picker, psychiater bij UPC Duffel, was eerder al aios-lid van de redactie en had vanaf 2020 als psychiater haar tweede mandaat. Een mooi redactioneel schreef zij over systemische bias en COVID-19. Het laat zowel haar wetenschappelijke scherpzinnigheid als nauwe betrokkenheid bij het lot van mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen tijdens de COVID-19-epidemie helder zien.⁷

Als nieuw lid mogen we verwelkomen Daphne Everaerd, psychiater bij Radboud UMC in Nijmegen. Zij zal vooral haar expertise op het gebied van ouderen en de ziekenhuispsychiatrie voor de redactie inzetten.

Tot slot, namens alle betrokkenen bij het Tijdschrift wensen wij u en uw dierbaren een fijn en inspirerend 2023!

LITERATUUR

- 1 Broekman TG, Schippers GM. Het 'Engelse model' in de ggz – a fairy tale? *Tijdschr Psychiatr* 2017; 59: 702-9.
- 2 Bremer-Hoeve S, de Groot E, van Wel EB, e.a. Zorgvraagtypering met de HoNOS+: kijken in een glazen bol? *Tijdschr Psychiatr* 2022; 62: 416-9.
- 3 Westen KH, Peeters P, Landers S, e.a. De dagelijkse praktijk van een FACT-team: resultaten van een experience-samplingstudie. *Tijdschr Psychiatr* 2022; 62: 348-52.
- 4 Rhebergen, D. De psychiater als somatisch specialist. *Tijdschr Psychiatr* 2015; 57: 416-8.
- 5 Rhebergen, D. Sterke ondervertegenwoordiging van ouderen in onderzoek. *Tijdschr Psychiatr* 2018; 58: 504-6.
- 6 Rhebergen D. Regelgekte in de wetenschap. *Tijdschr Psychiatr* 2020; 60: 416-8.
- 7 De Picker L. Systemische bias en COVID-19. *Tijdschr Psychiatr* 2021; 61: 397-9.

vanuit nuchtere analyses van data argumenten [...] bieden die hun rol spelen op beleidstafels